

Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Arnarhvoli við Lindargötu
101 Reykjavík

Sent rafrænt á samráðsgátt stjórnvalda

Reykjavík, 7. mars 2022

Efni: Umsögn Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta um drög að frumvarpi til breytingar á lögum nr. 70/2020 og lögum nr. 98/1999

Vísað er til draga að frumvarpi til breytingar á lögum nr. 70/2020, um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja, og lögum nr. 98/1999, um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta (hér eftir vísað til sem „**frumvarpsdraganna**“), sem hafa verið birt í samráðsgátt stjórnvalda.

Í tilefni af umræddum frumvarpsdrögum telur Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta (hér eftir vísað til sem „**TIF**“ eða „**sjóðsins**“) nauðsynlegt að koma á framfæri eftirfarandi athugasemdum við tiltekin ákvæði frumvarpsdraganna.

Í *fyrsta lagi* vekur TIF athygli á ákvæði 8. gr. frumvarpsdraganna sem gerir ráð fyrir því að lögfest verði ákvæði til bráðabirgða í lögum nr. 70/2020 þess efnis að stjórn sjóðsins skuli „*eigi síðar en fyrir árslok 2022 færa 26,3 milljarða kr. úr innstæðudeild sjóðsins í skilasjóð*“. Ekki er skýrlega kveðið á um það í umræddu ákvæði hvort gert sé ráð fyrir tilfærslu fjármuna á öðru formi en í peningum en í því sambandi skal tekið fram að nær allar eignir innstæðudeildar TIF eru bundnar í fjármálagerningum hjá eignastýrendum sjóðsins. Af athugasemdum við ákvæði þetta í frumvarpsdrögunum má þó ráða að gert sé ráð fyrir tilfærslu eigna úr innstæðudeild sjóðsins í skilasjóð. Hins vegar væri það æskilegt, að mati TIF, til þess að fyrirbyggja allan vafa, að það kæmi fram með skýrum hætti í fyrrgreindu ákvæði í því frumvarpi sem verður lagt fyrir Alþingi, að tilfærslan megi fara fram með fjármálagerningum, hvernig staðið skuli að verðmati á þeim og við hvaða tímapunkt slíkt verðmat skuli miðast.

TIF telur í *öðru lagi* nauðsynlegt að fara nokkrum orðum um þær breytingar sem lagðar eru til á 4. gr. laga nr. 98/1999, um samsetningu og skipan stjórnar sjóðsins, í 12. gr. frumvarpsdraganna. Þannig er lagt til í téðu ákvæði draganna að stjórn sjóðsins skuli skipuð fjórum einstaklingum, í stað sex áður, þar sem einn skuli skipaður samkvæmt tilnefningu frá Samtökum fjármálafyrirtækja, einn samkvæmt tilnefningu frá Seðlabanka Íslands og tveir af ráðherra án tilnefningar en þar af verði annar þeirra síðastnefndu formaður. Því til viðbótar er lagt til að

einfaldur meiri hluti atkvæða ráði úrslitum á stjórnarfundum en falli atkvæði jöfn skuli atkvæði formanns ráða úrslitum.

Breytingartillögur þessar gera því ráð fyrir því að tveir stjórnarmenn af fjórum verði tilnefndir af ráðherra og þar af verði annar þeirra formaður stjórnar en atkvæði formanns skal ráða úrslitum falli atkvæði stjórnarmanna jöfn. Umræddir stjórnarmenn munu þannig í reynd geta, í krafti atkvæðavægis stjórnarformanns, ráðið mál til lykta með atkvæðum sínum á stjórnarfundum. Auk þess skipar Seðlabanki Íslands, sem er ríkisstofnun að lögum, þriðja stjórnarmanninn af fjórum.

Nái umræddar tillögur fram að ganga kann þannig að skapast hætta á því, að mati TIF, að litið verði svo á að sjóðurinn hafi fremur einkenni ríkisstofnunar en sjálfseignarstofnunar, burtséð frá yfirlýstu rekstrarformi sjóðsins.

Skemmst er að minnast ágreinings Eftirlitsstofnunar EFTA („ESA“) og íslenska ríkisins fyrir EFTA dómstólnum í máli nr. E-16/11 (Icesave málinu), en þar hélt ESA því fram að TIF væri afsprengi íslenska ríkisins (*an emanation of the Icelandic state*) og ríkið bæri þar af leiðandi ábyrgð á skuldbindingum sjóðsins. EFTA dómstóllinn taldi að eins og málalíbúnaði ESA var hagað, hefði það þó ekki þýðingu fyrir úrlausn málsins hvort TIF væri „*an emanation of the Icelandic State*“, en vék engu að síður að því að sú málsástæða teldist ekki sönnuð af hálfu ESA.

Velta má því upp hvort það hefði haft áhrif á úrlausn málsins ef ESA hefði lagt aðra og meiri áherslu í málalíbúnaði sínum á þessa málsástæðu og stjórnskipulag TIF hefði verið með þeim hætti sem lagt er til í frumvarpsdrögum.

Jafnframt var vikið að þessu álitaefni í greinargerð með frumvarpi til heildarlaga um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta sem lagt var fram á 139. löggjafarþingi 2010 (237. mál) en dagaði uppi. Var þar lagt til að stjórn TIF yrði skipuð þremur mönnum sem væru skipaðir af ráðherra, þar af einum án tilnefningar, einum tilnefndum af Seðlabanka Íslands og einum tilnefndum af samstarfsnefnd háskólastigsins. Um það sagði í greinargerð:

Framangreint fyrirkomulag við skipun stjórnarmanna þykir vel til þess fallið að tryggja óháða og vel starfhæfa stjórn sem starfi með hagsmuni sjóðsins og þeirra sem honum ber að veita tryggingavernd í fyrirrúmi. Væri meiri hluti stjórnarmanna skipaður af ráðherra án tilnefningar er hætta á að ásýnd sjóðsins væri sú að mikil og náin tengsl væru á milli ríkisins og stjórnar tryggingarsjóðs. Slíkt gæti dregið úr vægi sjóðsins sem sjálfstæðrar og óháðrar stofnunar.

Samkvæmt því sem að framan er rakið, verður ekki annað séð en að tillaga um skipan og samsetningu stjórnar í frumvarpsdrögum feli í reynd í sér að stjórnarmenn sem skipaðir verði af ráðherra án tilnefningar geti farið með meirihluta atkvæða á stjórnarfundum.

Hugsanlega mætti draga úr hættu af framangreindu ef kveðið væri á um það í því frumvarpi sem lagt verður fyrir Alþingi að formaður stjórnar, sem lagt er til að fari með úrslitaatkvæði falli atkvæði jöfn á stjórnarfundum, yrði óháður, þ.e. ekki starfsmaður ríkisins.

Í þriðja lagi bendir sjóðurinn á að samkvæmt 1. mgr. 4. gr. gildandi laga nr. 98/1999 er stjórn sjóðsins skipuð til tveggja ára í senn og er skipan stjórnar kunngjörð á aðalfundi sjóðsins annað hvert ár, næst á aðalfundi sjóðsins sem boðaður hefur verið þann 10. mars nk. Telur sjóðurinn að

Það væri æskilegt að kveðið væri á um skipan nýrrar stjórnar, í samræmi við breytta stjórnarsamsetningu, í ákvæði til bráðabirgða í lögum nr. 98/1999, til þess að tryggja að sjóðurinn hafi starfhæfa stjórn í framhaldi af þeim lagabreytingum sem fyrirhugaðar eru.

Þá vill TIF í fjórða lagi vekja athygli á því að í lögum nr. 98/1999, eins og lagt er til að þeim verði breytt með frumvarpsdrögunum, verður ekki að finna nein úrræði eða viðurlög í þeim tilfellum þegar aðildarfyrirtæki sjóðsins, hvort sem er að innstæðudeild eða verðbréfadeild hans, vanrækja upplýsingagjöf til sjóðsins. Verður það úrræði sem lýtur að innstæðudeild og er nú að finna í 10. mgr. 5. gr. b. laganna þýðingarlaust verði frumvarpsdrögin að lögum. Að mati TIF væri eðlilegt að lögin kvæðu skýrt á um nánar tilgreind úrræði þegar upplýsingagjöf til sjóðsins er vanrækt, enda eru ýmsar upplýsingar sem aðildarfyrirtækin veita sjóðnum, svo sem um tryggðar innstæður, umfang verðbréfaviðskipta og fjölda viðskiptareikninga, beinlínis nauðsynlegar til þess að sjóðurinn geti sinnt lögbundnu hlutverki sínu.

Undirritaður veitir fúslega frekari upplýsingar um ofangreindar athugasemdir sé eftir því óskað og er auk þess reiðubúinn til fundar um málið.

Virðingarfyllst,

Brynjar Kristjánsson,
framkvæmdastjóri